

Wat zie je dan?

Een nieuwsgierige karper komt onderzoeken wie er (met speciale toestemming) rondzwemt met een leitje en een camera. De gemiddelde lengte is maar liefst 70 cm!

De rivierdonderpad is een beschermde soort die ook voorkomt in de Leidse grachten. Zijn naam heeft deze vis te danken aan zijn bolle kop die aan een pad doet denken. De gemiddelde lengte is 6 cm. Foto: Picture Partners

Rode Amerikaanse rivierkreeften worden 's avonds vaak gezien tijdens zaklamp-excursies. Ze zitten graag in pijpjes in de kademuren. De kreeft kan in totaal 17 cm lang worden.

Moerasschildpadden (op de foto een roodwang-kruising) zijn reptielen en dus koudbloedig. In heel Leiden worden ze regelmatig zonnebadend langs de grachten gezien.

Blijf op de hoogte

Volg ons op twitter:

Of kijk op www.onderwaterinleiden.nl

Wat zwemt daar... ... in de Leidse grachten?!

Onder water in Leiden en Project Vissenmonitoring Een gezamenlijke vis(s)ie

Partners

Contact

www.onderwaterinleiden.nl
info@onderwaterinleiden.nl
www.knnv.nl/leiden
www.stadsgrachten.nl

Voor unieke
kleurplaten en
tekeningen:
Lizzy-art.com

uitgave maart 2016

Alle vissen tellen mee!

Weet u wat er rondzwemt in de Leidse grachten? Sinds 2012 brengt het Project Vissenmonitoring samen met bewoners van Havenwijk-Zuid in kaart welke waterdieren en -planten er leven in de stadsgrachten voor hun deur.

Tijdens dit meerjarige onderzoek zijn er alleen al in de Havenwijk maar liefst 18 vissoorten, vier kreeft- en krabbensoorten en drie soorten schildpadden geteld! Bovendien blijken er behalve 'gewone' stadsvissen als brasem en blankvoorn ook exotische dieren zoals schildpadden te wonen.

De grachten worden, ook met hulp van de lokale sportvissers, onderzocht op alle soorten waterdieren. Beschermde soorten zijn vooral interessant, omdat we samen kunnen zorgen voor een veilige leefomgeving.

Voor het project is zelfs speciale toestemming verleend om het onderwaterleven ook snorkelend in kaart te brengen! Dat levert prachtige onderwaterbeelden op, zie op YouTube kanaal Verkade Stadsgrachten.

Nu ook in andere wijken!

Ook in de Professoren- & Burgemeesterswijk en de Pieters- & Academiewijk worden activiteiten en excursies georganiseerd om o.a. vissen te (leren) tellen. U leert het stadswater voor uw deur op een heel andere manier kennen. Kinderen zijn ook welkom! Ook ruimen we in deze wijken actief drijf- en grofvuil op uit de grachten. Op de website onderwaterinleiden.nl vindt u een activiteitenkalender en kunt u zich aanmelden voor de nieuwsbrief.

Hoe kan ik meedoen?

Excursies en activiteiten

Onder water in Leiden organiseert tal van leuke en interessante activiteiten zoals zaklampexcursies in de avond, vissen tellen overdag, drijfvuil vissen, lezingen en presentaties. Ook leuk voor kinderen! **Kijk op de activiteitenkalender van onderwaterinleiden.nl**

Drijfvuil vissen

Het schoonhouden van de grachten is van groot belang voor de flora en fauna. Ziet u afval drijven? Vis het op met een schepnet en gooi het weg. Is het een grote berg en kunt u het niet zelf opvissen en weggooiden, meld het dan bij de gemeente (zie hieronder). Zij halen het zo snel mogelijk gratis op.

Meld grofvuil bij de gemeente

Ziet u grofvuil in de grachten liggen of naast de containers staan? Meld het bij de gemeente via woonomgeving@leiden.nl of bel 14071.

App je vissen door!

Met de gratis Imarine BOWL app (Android) kun je in steeds meer Leidse wateren je viswaarnemingen doorgeven. Staat je locatie er niet bij? Geef je getelde waterdier dan door op waarneming.nl of telmee.nl.

Geen mailtje maar een zeeltje

Vraag familie of vrienden op vis(s)ite via deze bijzondere ansichtkaart. Zolang de voorraad strekt op veel plekken gratis af te halen.

Waarneming.nl

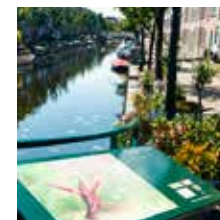

Loop de zoutkistenroute

In Havenwijk-Zuid staan bij de bruggen 14 zoutkisten met prachtige foto's van de dieren die in onze grachten voorkomen. Twee zoutkisten bevatten bovendien uitgebreide informatie over de wijkprojecten die hier door en voor bewoners worden uitgevoerd.

Een ontspannen wandeling langs alle zoutkisten maakt u in een half uur. Kijk dan vooral vanaf de bruggen dóór het wateroppervlak heen en probeer de waterdieren te spotten die op de zoutkisten staan afgebeeld! **Kijk voor de route op onderwaterinleiden.nl.**

Snorkelend vissen meetellen?

Wilt u een keer meesnorkelen en/of -duiken met de onderzoekers? Dat kan! In de zomermaanden wordt i.s.m. Onderwatersportvereniging Calypso (met speciale toestemming van de instanties) snorkelend onderzoek gedaan naar de flora en fauna in de Binnenvestgracht in Havenwijk-Zuid, maar ook elders in de Leidse regio. Jeugd vanaf 10 jaar is ook welkom. **Stuur een e-mail naar vissenmonitoring@LOVcalypso.nl.**

Duurzaamheidsagenda Leiden

Het in de Havenwijk gestarte wijkinitiatief Onder water in Leiden heeft laten zien dat de onbekende maar rijke waterfauna in de stad het onderzoeken en beschermen waard is. Daarom brengt de gemeente Leiden met partners en inwoners in beeld wat het ecologisch netwerk van het stadswater is en waar knelpunten zijn. Met die informatie kan ze samen met inwoners en partijen zoals het Hoogheemraadschap, het water in de stad beter inrichten en beheren voor flora en fauna.